NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN GIAI ĐOẠN HIỆN NAY ĐÁP ỨNG VỚI YÊU CẦU BẢO VỆ TỔ QUỐC

IMPROVE THE QUALITY OF NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION FOR STUDENTS IN THE CURRENT PERIOD TO MEET THE REQUIREMENTS FOR PROTECTING THE COUNTRY

Đỗ Văn Dũng

Trung tâm Giáo dục quốc phòng và An ninh, Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp

Đến Tòa soạn ngày 22/01/2024, chấp nhận đăng ngày 03/03/2024

Tóm tắt: Công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh, sinh viên là một chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước ta, trực tiếp góp phần củng cố, xây dựng nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa. Đây là môn học đặc thù, với nhiều khó khăn, bất cập, nên cần phải tiếp tục đẩy mạnh và thực hiện tốt các tiêu chí đánh giá, các giải pháp đồng bộ để nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh. Trong giai đoạn hiện nay, việc nâng cao chất lượng, hiệu quả môn học giáo dục quốc phòng và an ninh càng trở nên cấp thiết.

Từ khóa: Chất lượng, giáo dục, quốc phòng, an ninh.

Abstract: National defense and security education for students is a major policy of our Party and State, directly contributing to consolidating and building all-people national defense and people's security in the cause of national defense and security. Defend the Fatherland early and from afar. This is a unique subject, with many difficulties and shortcomings, so it is necessary to continue to promote and implement well the evaluation criteria and synchronous solutions to improve the quality of defense and security education. In the current period, improving the quality and effectiveness of defense and security education subjects has become even more urgent.

Keywords: Quality, education, defense, security.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQPAN) là một nhiệm vụ quan trọng trong sự nghiệp xây dựng nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân vững mạnh; là vấn đề chiến lược trong bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa (XHCN) từ sớm, từ xa; tạo tiềm lực quốc phòng và an ninh vững chắc, đủ khả năng và thế chủ động cho bảo vệ Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa, bảo vệ độc lập chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc.

Giáo dục quốc phòng, an ninh cho sinh viên (SV) được Đảng ta xác định là một bộ phận của nền giáo dục quốc dân. Là môn học được luật định, được đưa vào học chính khóa trong chương trình giáo dục và đào tạo (GD&ĐT) và thể hiện rõ đường lối giáo dục của Đảng được thể chế hóa bằng các văn bản quy phạm pháp luật của Nhà nước. Trong Văn kiện Đại hội XIII của Đảng tiếp tục nhấn mạnh về tầm quan trọng của GDQPAN: "Đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng, an ninh cho

cán bộ, công chức và cho toàn dân, bảo đảm phù hợp với từng đối tượng. Chú trọng giáo dục, thống nhất, nâng cao nhận thức về đối tác và đối tượng; nắm vững đường lối, quan điểm, yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới" [1, tr.159] .

Xuất phát từ vị trí, vai trò quan trọng của công tác GDQPAN. Trong Điều 4, Luật GDQPAN, năm 2013, xác định: "Giáo dục cho công dân về kiến thức quốc phòng và an ninh để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa" [2].

2. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP

*** Đối tượng:**

Bài báo tập trung nghiên cứu việc nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên trong giai đoạn hiện nay, đáp ứng với yêu cầu bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới. Đề cập đến nhưng những yếu tố, tiêu chí đánh giá chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh; đưa ra được những giải pháp cơ bản để nâng cao chất lượng môn học GDQPAN.

*** Phương pháp:**

Bài báo sử dụng phương pháp luận của chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, các quan điểm của Đảng, chính sách của Nhà nước về công tác quốc phòng và an ninh; đồng thời sử dụng các phương pháp tổng hợp nghiên cứu khoa học chuyên nghành, cụ thể như: phương pháp phân tích và tổng hợp, lịch sử và logic, khảo sát, thống kê, so sánh, tổng kết thực tiễn.

3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN

3.1. Kết quả việc ban hành các văn bản, thông tư hướng dẫn về công tác giáo dục quốc phòng và an ninh

Xuất phát từ vị trí, vai trò, ý nghĩa và tầm quan trọng của của công tác GDQPAN đặc biệt đối với sinh viên trong giai đoạn hiện nay. Trong thời gian qua Đảng ta đã có nhiều Nghị quyết về công tác giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh; Chính phủ, Quốc hội, Hội đồng GDQPAN Trung ương và các cấp luôn quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo một cách quyết liệt bằng các hệ thống văn bản về GDQPAN.

Cụ thể là: Quy định số 07-QĐ/BTCTW, ngày 16/4/2008 của Ban Tổ chức Trung ương về tiêu chuẩn kiến thức quốc phòng và an ninh cho cán bộ, đảng viên; Chỉ thị số 12-CT/TW, ngày 03/5/2007 của Bộ Chính trị (khóa X) về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh trong tình hình mới; Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng; Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh, năm 2013; Bộ Giáo dục và Đào tạo - Bộ Quốc phòng - Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội (2015) ban hành Thông tư liên tịch số 123/2015/TTLT - BQP - BGDĐT - BLĐTBXH, ngày 05/11/ 2015, Quy định tổ chức, hoạt động của trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh; liên kết giáo dục quốc phòng và an ninh của các trường cao đẳng, cơ sở giáo dục đại học; Bộ Giáo dục và Đào tạo - Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội (2015), Thông tư liên tịch số 18/2015/ Quy định tổ chức dạy, học và đánh giá kết quả học tập môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh trong cơ sở giáo dục đại học; Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT, ngày 18/03/2020 Ban hành Chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh trong cơ sở giáo dục

đại học; Bộ Giáo dục và Đào tạo - Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội (2022) ban hành Thông tư số: 19/2022/TT-BGDĐT ngày 22/12/2022 ban hành thiết bị dạy học tối thiểu môn giáo dục QPAN trong các cơ sở giáo dục đại học; hằng năm Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành các văn bản hướng dẫn về công tác GDQPAN cho các cơ sở giáo dục trong cả nước.

Hiện nay để thực hiện tốt đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về công tác GDQPAN, Chính phủ chỉ đạo Hội đồng GDQPAN Trung ương, Bộ Quốc phòng phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo thành lập các Trung tâm GDQPAN ở các cơ sở giáo dục công lập và Trung tâm GDQPAN ở các trường quân sự của quân đội để tăng cường công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên. Theo Quyết định Số 1573/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 05/12/2023, phê duyệt Quy hoạch Trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2045; hệ thống trung tâm GDQPAN toàn quốc sẽ có 46 trung tâm, trong đó có 38 trung tâm đã được thành lập trước năm 2021; bổ sung và đưa vào quy hoạch, thành lập 08 trung tâm GDQPAN, gồm các đơn vị: Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp, Trường Đại học Công đoàn, Trường Đại học Lao động – Xã hội, Trường Đại học Phạm Văn Đồng, Trường Đại học Thủ Dầu Một, Trường Cao đẳng Kỹ thuật Công nghệ Bà Rịa – Vũng Tàu, Trường Cao đẳng Lào Cai, Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Cần Thơ. Đáp ứng 100% sinh viên đang học tập ở các trường cao đẳng, đại học được học tập GDQPAN tại các trung tâm.

*** Đánh giá kết quả đạt được và hạn chế**

Công tác GDQPAN dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp của Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương, từ đó các cấp Bộ, ngành, các cấp ủy, chính quyền, các cơ sở giáo dục công lập cũng như các trường quân sự có các trung tâm GDQPAN trên cả nước đã thực hiện quyết liệt đối với công tác quan trọng này và đạt được những kết quả rất tích cực. Đặc biệt hiện nay các trung tâm GDQPAN thuộc các cơ sở giáo dục công lập và các trung tâm GDQPAN ở các trường quân sự đã phát huy tốt vai trò, trách nhiệm trong việc tham mưu, đề xuất, tổ chức thực hiện môn học GDQPAN cho sinh viên theo đúng nội dung, chương trình và yêu cầu, mục tiêu của môn học GDQPAN. Lực lượng tham gia giảng dạy và quản lý môn học GDQPAN thường xuyên được quan tâm nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bộ Quốc phòng thường xuyên rà soát, bổ sung kịp thời trang thiết bị dạy học, mô hình học cụ, cơ sở vật chất và công tác bảo đảm cho các trung tâm GDQPAN một cách kịp thời. Chính vì vậy, công tác GDQPAN cho sinh viên ở các trường đại học đang dần từng bước đi vào hoạt động chất lượng, hiệu quả thiết thực. Từ đó, giúp cho sinh viên nhận thức đúng đắn về quan điểm, đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước ta về quốc phòng và an ninh; đồng thời đề cao trách nhiệm của sinh viên trong việc bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. “Từ năm năm 2015 đến nay có trên 20 triệu học sinh, sinh viên, học viên được học, đạt tỷ lệ gần 100%. Đến nay, các trường trung học phổ thông toàn quốc có 5.203/5.898 giáo viên giáo dục quốc phòng và an ninh, đạt 88,21%”[3].

Tuy nhiên công tác GDQPAN trong quá trình tổ chức thực hiện vẫn còn những hạn chế. Đó là: việc quán triệt các các văn bản, chỉ thị của các cấp về công tác GDQPAN còn chưa sâu rộng; nhận thức của không ít cán bộ quản lý, sinh viên về vị trí, vai trò của môn học còn

chưa đầy đủ, chưa thấy rõ về tầm quan trọng và ý nghĩa của môn học; công tác tổ chức, triển khai thực hiện có lúc, có nơi ở một số cơ sở, địa phương còn có những hạn chế nhất định. Công tác phối hợp giữa các cơ quan, tổ chức có nơi còn chưa chặt chẽ, chưa đồng bộ dẫn đến chất lượng GDQPAN còn chưa tốt. Một số hạn chế đang diễn ra hiện nay: "Chương trình, nội dung, biện pháp giáo dục, bồi dưỡng có mặt chưa theo kịp sự phát triển của tình hình thực tiễn. Đội ngũ giảng viên, giáo viên còn thiếu về số lượng, có mặt còn chưa đáp ứng yêu cầu đề ra về chất lượng" [4].

3.2. Những tiêu chí đánh giá chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên

Công tác GDQPAN muốn đạt được chất lượng cao theo đúng mục đích, yêu cầu của môn học thì phải có những tiêu chí đánh giá nhất định. Những tiêu chí đánh giá chất lượng GDQPAN cần phải đạt được những vấn đề cụ thể như sau:

3.2.1. Bảo đảm tính đúng đắn của nội dung, chương trình

Bảo đảm đúng, đủ về nội dung trong chương trình GDQPAN là một trong những tiêu chí quan trọng hàng đầu để đánh giá chất lượng GDQPAN cho sinh viên, là cơ sở cho việc định hình trong xây dựng kế hoạch đào tạo, tổ chức thực hiện, quyết định đến việc lựa chọn hình thức và phương pháp dạy và học. Hiện nay Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh theo Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT ngày 18/03/2020. Chương trình môn học GDQPAN gồm 4 học phần với tổng thời lượng 165 tiết. Gồm có các học phần: Học phần 1 là Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam, Học phần 2 là Công tác quốc phòng và an ninh, Học phần 3 là Quân sự chung, Học phần 4 là Kỹ thuật chiến đấu bộ binh và chiến thuật. Căn cứ vào thông tư này các cơ sở phải xây dựng chương trình, kế hoạch và tổ chức thực hiện nghiêm túc, đầy đủ, không được thay đổi nội dung hoặc giảm bớt thời lượng chương trình của môn học. Bảo đảm cho sinh viên được học tập và nghiên cứu một cách đầy đủ và chất lượng, hiệu quả cao.

3.2.2. Quy trình trong giáo dục quốc phòng và an ninh

*** Ý thức, trách nhiệm của sinh viên khi tham gia học tập, rèn luyện môn học giáo dục quốc phòng và an ninh**

Sinh viên là lực lượng trực tiếp học tập và lĩnh hội những kiến thức QPAN. Ý thức, trách nhiệm của sinh viên trong quá trình học GDQPAN là một trong những tiêu chí cơ bản, quan trọng trong các khâu GDQPAN. Là một yêu cầu không thể thiếu của sinh viên trong việc học tập và nghiên cứu, rèn luyện. Thái độ ý thức, trách nhiệm của sinh viên chi phối trực tiếp đến quá trình GDQPAN và có ý nghĩa quyết định đến chất lượng của môn học. Bởi vì, hoạt động của con người đều có mục đích nhất định, mọi kết quả của hoạt động thực tiễn đều bắt nguồn từ ý thức, trách nhiện**.** Do đó, các cơ sở giáo dục và các Trung tâm GDQPAN phải phát huy được tinh thần trách nhiệm của sinh viên trong việc học tập và rèn luyện khi tham gia môn học GDQPAN.

*** Các khâu trong quy trình GDQPAN cho sinh viên**

Công tác tổ chức đào tạo

Đây là khâu rất quan trọng để đảm bảo của môn học GDQPAN cho sinh viên đạt chất lượng cao. Mục tiêu tổ chức đào tạo phải hướng tới: Giáo dục cho sinh viên nhận thức

rõ về đường lối quan điểm, chính sách của Đảng và Nhà nước về QPAN, xây dựng lòng yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, những kỹ năng quân sự cần thiết nâng cao ý thức, trách nhiệm, sẵn sàng thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Công tác tổ chức đào tạo phải đạt được các yêu cầu cụ thể như sau:

Thứ nhất, xây dựng kế hoạch và tổ chức, thực hiện tiến độ một cách khoa học và hợp lý.

Thứ hai, tổ chức dạy và học đúng đủ nội dung, chương trình và bảo đảm chất lượng.

Thứ ba, đánh giá kết quả học tập của sinh viên nghiêm túc, chặt chẽ và khách quan.

Thứ tư, quản lý kết quả học tập và hồ sơ cấp phát chứng chỉ GDQPAN chặt chẽ đúng quy định.

Công tác quản lý sinh viên: Với tính chất đặc thù của môn học GDQPAN, sinh viên khi tham gia học tập theo môi trường quân sự, thực hiện theo nền nếp, chế độ quy định của điều lệnh quản lý bộ đội. Do đó, công tác quản lý sinh viên cũng phải theo mô hình quân đội. Việc biên chế và quản lý sinh viên học tập môn GDQPAN thực hiện theo Điều 20, Thông tư 123/2015 ngày 05/11/2015, Thông tư liên tịch số giữa Bộ Quốc phòng - Bộ Giáo dục và Đào tạo - Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội. Lớp học được biên chế đến cấp đại đội, trung đội, tiểu đội, quản lý học tập tập trung, duy trì học tập, sinh hoạt theo điều lệnh quản lý bộ đội.

3.2.3. Đảm bảo cơ sở vật chất cho học tập và rèn luyện của sinh viên

Đây là tiêu chí có vai trò quan trọng, vừa mang tính chất bảo đảm và là điều kiện để phục vụ cho công tác GDQPAN nâng cao chất lượng. Trong hoạt động GDQPAN đòi hỏi về cơ sở vật chất và thiết bị học tập tương đối lớn. Để nâng cao chất lượng GDQPAN phải đảm bảo về giảng đường học tập lý thuyết và phòng học chuyên dụng, thao trường bãi tập, vũ khí trang bị kỹ thuật, trang phục thống nhất, mô hình học cụ theo quy định của Bộ GD&ĐT; bảo đảm nơi ăn ở của sinh viên, sân tập thể thao và các hoạt động tập thể khác. Nhằm bảo đảm cho thực hiện tốt mục tiêu, yêu cầu của môn học GDQPAN. Nếu công tác bảo đảm cơ sở vật chất cho học tập GDQPAN không tốt thì dẫn đến chất lượng GDQPAN cho sinh viên cũng bị ảnh hưởng.

3.3.4. Nhận thức của sinh viên sau khi kết thúc môn học

Đây là tiêu chí thể hiện sự nhận thức mang tính tổng hợp của sinh viên bao hàm cả nhận thức về lý luận, những kỹ năng thực hành và sự vận dụng vào trong thực tiễn của sinh viên. Sự nhận thức về kiến thức QPAN là cả một quá trình học tập và nghiên cứu, rèn luyện, đòi hỏi sau khi kết thúc môn học sinh viên phải có được những kiến thức cơ bản về đường lối, chính sách quan điểm của Đảng và Nhà nước ta. Sinh viên phải có những bản lĩnh vững vàng, có thái độ kiên quyết đấu tranh với các quan điểm sai trái của các thế lực thù địch chống phá cách mạng nước ta. Đồng thời phải vận dụng được những kỹ năng quân sự cần thiết trong xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân.

4. NHỮNG GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

4.1. Nâng cao nhận thức của chủ thể và các lực lượng tham gia giáo dục quốc phòng và an ninh về vị trí, vai trò và sự cần thiết phải nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng – an ninh

Đây là một giải pháp cơ bản xuyên suốt thể

hiện vị trí quan trọng của việc nâng cao chất lượng GDQPAN; là cơ sở, điều kiện để phát huy cao nhất mọi lực lượng tham gia hoạt động GDQPAN, bởi vì, chất lượng GDQPAN có được coi trọng và thực hiện tốt hay không phụ thuộc rất lớn vào nhận thức của các tổ chức và các lực lượng tham gia GDQPAN.

Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của các chủ thể và lực lượng tham gia GDQPAN về công tác GDQPAN. Phải quán triệt sâu sắc các chỉ thị nghị quyết của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về QPAN trong tình hình mới, trung tâm là Chỉ thị số 12-CT/TW, ngày 03/5/2007 của Bộ Chính trị (khóa X) về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh; Luật Giáo dục quốc phòng an ninh năm 2013; các văn bản hướng dẫn của Hội đồng Giáo dục quốc phòng an ninh Trung ương; các văn bản hướng dẫn của các Bộ, các ngành, đặc biệt các văn bản của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Quốc phòng hướng dẫn về thực hiện công tác GDQPAN cho từng năm học cụ thể. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của người đứng đầu, nâng cao trách nhiệm hơn nữa của cán bộ, đảng viên, các cơ quan, tổ chức trong công tác GDQPAN cho sinh viên. Trên cơ sở đó huy động được sự tham gia vào cuộc của cả hệ thống chính trị đối với công tác GDQPAN cho sinh viên giai đoạn hiện nay.

4.2. Đổi mới nội dung, chương trình và phương pháp giảng dạy phù hợp với thực tiễn

Đổi mới nội dung, chương trình GDQPAN cho sinh viên là một giải pháp quan trọng, trực tiếp nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo. Với nhận thức đó, đổi mới nội dung, chương trình môn học phải thực hiện theo tinh thần các Nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, chỉ thị, thông tư hướng dẫn của Hội đồng Giáo dục quốc phòng an ninh Trung ương, của các Bộ, ngành cơ quan Nhà nước. Đặc biệt là cần bám sát Thông tư số: 05/2020/TT-BGDĐT, ngày 18/3/2020 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về "Chương trình GDQPAN trong trường học trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và các cơ sở giáo dục đại học" và những vấn đề mới về quốc phòng và an ninh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam XHCN trong Văn kiện Đại hội XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Thực tiễn hiện nay cho thấy, nội dung, chương trình GDQPAN đã qua nhiều lần sửa đổi, bổ sung môn học cho các đối tượng nhưng vẫn có mặt còn nhiều hạn chế vẫn chưa phù hợp với trình độ đào tạo, chưa có sự liên thông với các cấp học; sinh viên phải học lại một số nội dung môn học khi học ở cấp học có trình độ học vấn cao hơn; có nội dung, chương trình chưa theo kịp quá trình vận động, phát triển của thực tiễn xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, thực tiễn phát triển của giáo dục và khoa học, công nghệ. Để khắc phục những hạn chế này, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Quốc phòng cùng các cơ quan có liên quan đã phối hợp sửa đổi bổ sung chương trình cho phù hợp với thực tiễn, bảo đảm tính liên thông giữa các cấp học; cập nhật những nội dung mới phù hợp với đối tượng sinh viên như: phòng thủ dân sự, quân sự địa phương và phòng, chống dịch bệnh nguy hiểm vào nội dung, chương trình GDQPAN, đáp ứng thực tiễn đang đặt ra; hoàn thiện và ban hành giáo trình, tài liệu của môn học GDQPAN cho phù hợp với từng đối tượng để các cơ sở giáo dục, đào tạo thực hiện thống nhất trên cả nước.

Trong quá trình triển khai và tổ chức thực hiện, các cơ sở giáo dục thực hiện nghiêm túc nội dung, chương trình và các quy định, quy chế của môn học đang ban hành có hiệu lực cho từng đối tượng; đồng thời phải đổi mới

phương pháp giảng dạy môn học GDQPAN, vận dụng linh hoạt, hiệu quả phương pháp truyền thống với phương pháp hiện đại; áp dụng tốt công nghệ thông tin vào giảng dạy theo hướng tích cực, chủ động của người học, lấy người học là trung tâm nhưng vẫn phát huy vai trò chủ đạo của người dạy; giáo viên phải liên tục cập nhật kiến thức, nâng cao nghiệp vụ sư phạm và kỹ năng phương pháp sư phạm quân sự; vận dụng nhuần nhuyễn giữa kiến thức lý thuyết với thực hành trong dạy học, kết hợp đào tạo chính khóa với ngoại khóa một cách phù hợp; hoạt động ngoại khóa như: tham quan các di tích, bảo tàng lịch sử, giao lưu với đơn vị quân đội chính quy, để củng cố tinh thần yêu nước, truyền thống của dân tộc, bổ sung kiến thức thực tiễn về quốc phòng và an ninh cho sinh viên.

4.3. Tiếp tục nâng cao phẩm chất, năng lực chuyên môn để nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên, giáo viên đáp ứng với yêu cầu mới đang đặt ra

Đội ngũ giảng viên, giáo viên GDQPAN là nhân tố có ý nghĩa quyết định đến chất lượng GDQPAN, đồng thời là lực lượng chủ yếu trong hoạt động giảng dạy và nghiên cứu khoa học về GDQPAN. Giáo viên, giảng viên giáo dục quốc phòng và an ninh vừa là người truyền thụ những kiến thức về đường lối, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam, công tác quốc phòng, an ninh của Nhà nước, đồng thời phải quản lý, rèn luyện và huấn luyện những kiến thức và kỹ năng quân sự cần thiết cho sinh viên. Giáo viên, giảng viên GDQPAN vừa là người thiết kế, vừa là người thi công nhằm truyền đạt được những kiến thức quốc phòng và an ninh, là người có vai trò động viên, khuyến khích, định hướng cho người học không chỉ ở những kiến thức đơn thuần mà còn có nhiều vai trò khác nữa trong giảng dạy và huấn luyện cho sinh viên theo môi trường quân sự. Do đó, người giáo viên, giảng viên GDQPAN phải liên tục nâng cao phẩm chất, năng lực chuyên môn của mình để đáp ứng với yêu cầu, mục tiêu của môn học GDQPAN, cũng như thực tiễn của sự vận động phát triển của giáo dục nói chung.

Để tiếp tục nâng cao chất lượng cho đội ngũ giáo viên, giảng viên GDQPAN, Bộ Giáo dục và Đào tạo cùng với Bộ Quốc phòng chủ trì phối hợp với các cơ quan ngang Bộ xây dựng đề án đào tạo giáo viên, giảng viên GDQPAN trong những năm tiếp theo và trình chính phủ phê duyệt; tạo ra một lực lượng giáo viên, giảng viên chất lượng có đủ phẩm chất và năng lực chuyên môn đáp ứng với yêu cầu mới; hằng năm Vụ Giáo dục quốc phòng và an ninh tiến hành tổ chức cho các cơ sở giáo dục và các trung tâm GDQPAN tiến hành bồi dưỡng, tập huấn cho đội ngũ cán bộ, giáo viên, giảng viên GDQPAN; đồng thời mời các chuyên gia, các giảng viên ở các trường sĩ quan của quân đội, công an bổ sung những kiến thức mới, phương pháp sư phạm và kinh nghiệm thực tiễn trong giảng dạy; không ngừng bổ sung kiến thức, nâng cao trình độ chuyên môn, phương pháp và kỹ năng sư phạm quân sự cho giáo viên, giảng viên GDQPAN. Tiếp tục đổi mới nâng cao chất lượng nội dung, hình thức hội thi, hội thao giáo viên, giảng viên GDQPAN một cách thiết thực, hiệu quả. Kịp thời tổng kết, đánh giá rút kinh nghiệm tìm ra những nguyên nhân và đưa ra được những giải pháp hiệu quả để nâng cao chất lượng GDQPAN.

4.4. Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, phương tiện dạy học, từng bước hiện đại hóa trang thiết bị phục vụ công tác dạy – học

Khi nói đến hoạt động dạy và học đều phải cần đến cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học; cơ sở vật chất và phương tiện dạy là một mắt

xích quan trọng, là điều kiện để thực hiện công tác giáo dục và đào tạo nói chung, bảo đảm hiệu quả trong GDQPAN. Công tác bảo đảm cơ sở vật chất có một vai trò rất quan trọng góp phần thành công quá trình dạy học, là một trong những yếu tố quyết định cho việc nâng cao chất lượng GDQPAN; giúp cho công tác GDQPAN cho sinh viên đạt được mục tiêu, yêu cầu của môn học GDQPAN.

Trước hết cần tập trung thực hiện tốt Thông tư số 19/2022/TT-BGDĐT, ngày 22/12/2022 ban hành thiết bị dạy học tối thiểu môn GDQPAN trong các cơ sở giáo dục đại học. Căn cứ vào xu hướng phát triển của môn học GDQPAN để xây dựng chiến lược, kế hoạch bảo đảm cơ sở vật chất một cách đồng bộ phục vụ cho hoạt động giảng dạy như: ký túc xá, nhà ăn, phòng làm việc, giảng đường, phòng học chuyên dùng, thao trường chiến thuật, bãi tập, mô hình học cụ, thao trường bắn tập sát với điều kiện thực tế và yêu cầu của môn học GDQPAN. Tập trung đổi mới phương tiện, trang thiết bị dạy học ngày càng hiện đại, thường xuyên bổ sung mua sắm các loại phương tiện, vũ khí trang bị, tài liệu, giáo trình cho hoạt động giảng dạy GDQPAN; đồng thời nâng cao chất lượng quản lý, khai thác và sử dụng các loại cơ sở vật chất, vũ khí trang thiết bị, mô hình học cụ. Từng bước nâng cao trình độ chuyên môn hóa cho lực lượng hậu cần, kỹ thuật, cán bộ, nhân viên làm nhiệm vụ bảo đảm cơ sở vật chất và quản lý trang thiết bị vũ khí kỹ thuật phục vụ cho môn học GDQPAN; cung cấp đầy đủ trang phục cho giáo viên, giảng viên GDQPAN và bảo đảm thống nhất, đúng quy định về trang phục cho sinh viên khi tham gia học tập. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Quốc phòng, Bộ Công an phối hợp với các cơ quan biên soạn giáo trình, tài liệu môn học GDQPAN trong các cơ sở giáo dục đại học cho sinh viên đáp ứng với yêu cầu thực tiễn đang đặt ra; góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng công tác GDQPAN, đáp ứng với yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

5. KẾT LUẬN

Tổ chức và thực hiện công tác GDQPAN cho học sinh, sinh viên ở các cơ sở giáo dục là một trong những hoạt động thực hiện cụ thể hóa đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước ta về QPAN, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Nâng cao chất lượng GDQPAN là một nhiệm vụ, đồng thời là yêu cầu cấp thiết trong giai đoạn hiện nay. Công tác GDQPAN là muốn đạt được chất lượng và hiệu quả cao phải nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò của công tác GDQPAN của các tổ chức trong hệ thống chính trị, các lực lượng tham gia GDQPAN. Trong các cơ sở giáo dục phải làm cho các chủ thể và học sinh, sinh viên hiểu sâu sắc ý nghĩa và tầm quan trong của công tác này, từ đó nâng cao được chất lượng GDQPAN. Đồng thời phải đưa ra được các tiêu chí đánh giá chất lượng GDQPAN, đánh giá đúng thực trạng tìm ra nguyên nhân và đưa ra những giải pháp hiệu quả để nâng cao hơn nữa chất lượng GDQPAN cho sinh viên trong giai đoạn hiện nay, đáp ứng với yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] Đảng Cộng sản Việt Nam “Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII”, Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật, (2021).

[2] Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, " Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh", (2013).

[3] Đại tá, Nguyễn Huy Quân, " Nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh, sinh viên", http://tapchiqptd.vn/ (26/04/2023).

[4] Thiếu tướng, TS. Trần Ngọc Thanh, "Nâng cao chất lượng day, học môn học giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh, sinh viên đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới", Kỷ yếu Hội thảo khoa học, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Hà Nội, (2023).

Thông tin liên hệ: **Đỗ Văn Dũng**

Điện thoại: 0942063398 - Email: dvdung@uneti.edu.vn

Trung tâm Giáo dục quốc phòng và An ninh, Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp.

-
-